

Urząd Gminy Zbrostawice

http://www.zbrostawice.pl/gmina_i_solectwa/gmina_i_solectwa_w_naszej_gminie/printpdf

Sołectwa w naszej Gminie

Ogólna charakterystyka Gminy

Gmina Zbrostawice położona jest w środkowej części województwa śląskiego, graniczy z Tarnowskimi Górami, Bytomiem, Zabrzem, Gliwicami, Pyskowicami, Toszkiem, Wielosią i Tworogiem. Zajmuje 148,7 km² powierzchni, z czego ponad 100 km² powierzchni zajmują użytki rolne. Liczba mieszkańców wynosi ok. 15.500 osób.

Gmina podzielona jest na 21 sołectw – Boniowice, Czekanów, Jasiona, Jaśkowice, Kamieniec, Karchowice, Kopienica, Księży Las, Laryszów, Łubie, Łubki, Miedary, Przezchlebie, Ptakowice, Szalsza, Świątoszowice, Wieszowa, Wilkowice, Zawada, Zbrostawice, Ziemięcice. Siedzibą władz gminy są Zbrostawice.

Gospodarka

Położona pomiędzy dużymi miastami gmina Zbrostawice ma dogodne połączenia komunikacyjne, posiada nowoczesną sieć energetyczną dużej mocy, trzynaście sołectw wyposażonych jest w średnioprężną sieć gazową. Istniejące połączenia telekomunikacyjne zaspokajają potrzeby mieszkańców. Sieć wodociągowa dotarła do wszystkich miejscowości gminy. W 50% gmina korzysta z zasobów wód z ujęć własnych. Realizując potrzeby ochrony środowiska, opracowano plan zagospodarowania ścieków w całej gminie. W tym celu wybudowano już oczyszczalnię ścieków Przezchlebie – Ziemięcice oraz pierwsze 26 km sieci kanalizacyjnej. Budowa kanalizacji sanitarnej jest priorytetową inwestycją naszej gminy. Do tej pory

skanalizowano już m.in. miejscowości: Wieszowa, Czekanów, Świętoszowice, Przezchlebie i Ziemęcice. Kolejnym etapem kanalizowania gminy (w najbliższej perspektywie finansowej) będą objęte miejscowości: Zawada, Karchowice i Boniowice.

W gminie funkcjonuje około 1000 podmiotów gospodarczych. Branżami dominującymi są budowlano – instalacyjna, metalowa, rzemiosło i handel.

Rys historyczny

W granicach tworzonego przez Piastów państwa polskiego Śląsk znalazł się prawdopodobnie między rokiem 985 a 990. Zamieszkiwały go wtedy plemiona, z których jedno – Ślężanie – dało nazwę całej ziemi. Stolicą Śląska był Wrocław, w którym w roku 1000 utworzono biskupstwo.

W tym okresie istniały już na Śląsku liczne grody pochodzące często z przedhistorycznych. Takowe grodzisko znajdowało się na terenie obecnej gminy Zbrostawice w Kamieńcu.

Ze źródeł wiemy, że Kamieniec, jako Kamień, oznaczał prawdopodobnie miejsce ufortyfikowane kamieniami. Na wzgórzu istniała obwarowana osada obronna kultury łużyckiej (650 – 400 lat p.n.e.), w której odkryto chatę odlewnika przedmiotów z brązu. W tym samym miejscu w VII – IX wieku istniał gród, należący do górnośląskiego plemienia zamieszkującego dorzecze Kłodnicy, zniszczony przez Świętopelka w 875 roku.

Na Śląsku krzyżowały się ważne szlaki handlowe, biegnące zarówno ze wschodu na zachód, jak i z południa na północ (tzw. szlak bursztynowy). Wzdłuż nich lub w ich okolicy ludzie osiedlali się od najdawniejszych czasów. Ludność zamieszkała na szlaku prowadzącym z Wrocławia i Opola przez Toszek i Pyskowice do zagłębia górniczego w okolicy Bytomia wzdłuż rzeki Dramy, dała początek istnieniu wsi Zbrostawice.

Zbrostawice związane były terytorialnie z Toszkiem i Bytomiem, gdyż należały do księstwa bytomskiego i kasztelanii toszeckiej. Toszek istniał już w 1201 r. Wieś natomiast wzmiankowano w 1235 r. Wiąże się ona z imieniem kasztelana Zbrostawa, który aktem darowizny z roku 1235 otrzymał posiadłości zbrostawickie od księcia opolskiego Mieszka II (1230 – 1246).

Do kasztelanii toszeckiej należały też wsie należące do obecnej gminy. Najwcześniej wzmiankuje się miejscowość Karchowice – 1210 r. Odkryto tam najstarsze ślady pobytu człowieka, który do produkcji narzędzi wykorzystał miejscowy surowiec.

Informacje na temat zasiedlania terytorium kasztelanii pochodzą z lat pięćdziesiątych XIII w. Listę miejscowości otwierają Ptakowice, znane z fałcyfikatu z 1251 r. Z drugiej połowy XIII w. i początku XIV w. pochodzą informacje o wsiach: Łubie (1256), Kamieniec (1279), Ziemęcice (1286), Zawada (1294), pozostałe powstały około 1300 r. Osadnictwo na omawianych terenach zamyka wieś Księży Las z 1302 r.

Zbrostawice otrzymały w XIII w. prawa miejskie, jednak w miasto się nie rozwinęły. W 1281 roku po podziale księstwa opolskiego między czterech synów Władysława – omawiany teren znalazł się w nowo

powstałym księstwie bytomsko – gliwicko – kozielskim ze stolicą w Bytomiu (najstarsze miasto, gdyż w jego sąsiedztwie wydobywano kruszec srebra).

W Zbrostawicach i Ptakowicach także były czynne kopalnie galeny. Złoża galeny (galenitu), tj. siarczku ołowiu zawierającego pewien procent srebra, służy do uzyskania tego cennego metalu na drodze odsrebrzania ołowiu surowego.

Leszek Biały wziął pod opiekę wszystkich przybywających do jego księstwa górników i zapewnił im korzystne warunki pracy i osiedlania się. Przywilej książęcy dotyczył „Niemców, Romanów lub jakichkolwiek gości”.

W latach 1281 – 1312 ziemia tą władał Kazimierz – czwarty syn Władysława, był pierwszym, który uznał swe księstwo za dziedziczne lenno księstwa czeskiego.

W 1355 r. dobra Toszka, Pyskowic ze Zbrostawicami znalazły się w rękach Przemysława, księcia cieszyńskiego.

Od roku 1327 na okres 400 lat Śląsk stał się częścią królestwa Czech, a tym samym prowincją Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego. Zmiana tego stanu nastąpiła w latach 1742 – 1762, gdy przez Śląsk przetoczyły się trzy wojny, po których prawie całe terytorium Śląska znalazło się pod władaniem Prus.

Teren gminy należał do księstwa toszeckiego, przekształconego później w państwo stanowe i powiat. Po plebiscycie na Górnym Śląsku, w 1922 r. miejscowości te przyznano Niemcom i włączono do powiatu bytomskiego. Po wojnie ponownie weszły w obręb powiatu tarnogórskiego. Zachodnia część gminy wchodziła w skład powiatu gliwickiego i w latach 1973 – 1977 tworzyła gminę Kamieniec, przyłączonej później do Zbrostawic.

Zabytki - Wśród licznych zabytków na terenie gminy Zbrostawice do najciekawszych należą:

w Szalszy:

- ▶ pałac neogotycki z 1877 roku
- ▶ kościół filialny z XVII wieku

w Wieszowie:

- ▶ kościół neogotycki z 1896 roku

w Wilkowicach:

- ▶ pałac z 1 połowy XVIII wieku

w Zbrostawicach:

- ▶ kościół parafialny z XV – wiecznym prezbiterium i figurką Matki Boskiej Zbrostawickiej z 1575 roku
- ▶ klasycystyczna budowla wylotu sztolni z 1821 roku

w Kamieńcu:

- ▶ barokowy pałac z XVIII wieku z parkiem krajobrazowym i unikalnym drzewostanem (choina kanadyjska, tulipanowiec amerykański, miłorząb dwuklapowy, dąb kaukaski, sosna wejmutka)
- ▶ kościół parafialny późnogotycki z 1413 roku
- ▶ grodzisko wczesnośredniowieczne na skarpie ze śladami osad z okresu halsztackiego kultury łużyckiej (650 – 400 lat p.n.e.)

w Karchowicach:

- ▶ ujęcie wodne z 1895 roku (Zabytkowa Stacja Wodociągowa)

w Łubiu:

- ▶ pałac Baildonów z 1869 roku wraz z parkiem
- ▶ kościół barokowy z XVI wieku

w Miedarach:

- ▶ pałac eklektyczny z 1889 roku

w Ziemięcicach:

- ▶ neogotycka leśniczówka z 1900 roku.

Oświata, kultura, sport

W gminie działają 4 gimnazja, 8 szkół podstawowych i 6 przedszkoli. Gmina prowadzi również Liceum Ogólnokształcące w Kamieńcu. Fenomenem jest działalność chórów i zespołów wokalnno - instrumentalnych, skupiających kilkaset osób. Obecnie jest ich osiem. Niektóre osiągnęły profesjonalny poziom:

Miedarzenie - kilkudziesięcioposobowa kapela ludowa - zdobywca pierwszej nagrody na festiwalu „Śląskie Śpiewanie”.

Ponadto prężnie działa Towarzystwo Społeczno - Kulturalne Ludności Pochodzenia Niemieckiego oraz dziecięce zespoły wokalnno - muzyczne przy szkołach podstawowych. Działalność wspomagają świetlice gminne.

Mieszkańcy mogą korzystać z bibliotek znajdujących się w Zbrostawicach, Czekanowie, Łubiu, Miedarach, Wieszowie i Ziemięcicach.

Dziesięć lokalnych klubów sportowych, w znacznej mierze finansowanych z budżetu gminy, zachęca do gry w piłkę nożną, piłkę siatkową, tenis stołowy, do biegów przełajowych, biegów narciarskich oraz uprawiania innych dyscyplin.

Na szczególną uwagę zasługują ośrodki jezdzieckie w Zbrostawicach i Szalszy, z usług których korzystają także mieszkańcy ościennych miast. Sportowcy i mieszkańcy mają do dyspozycji salę gimnastyczną z siłownią przy Szkole Podstawowej w Zbrostawicach, nowoczesne sale gimnastyczne w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kamieńcu, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Miedarach i Zespole Szkół w Wieszowie oraz inne obiekty sportowe w Miedarach, Wilkowicach, Łubiu, Ptakowicach, Ziemięcicach i Przechlebiu.

Na terenie gminy działają trzy koła łowieckie.

Współpraca międzynarodowa

Zbrostawice od kilku lat współpracują z gminami z Francji, Niemiec i Węgier. Efektem tej współpracy są umowy partnerskie podpisane z Brackenheim (Niemcy) w 2001 r, Charnay-les-Macon (Francja) w 2002 r. oraz z Tarnalelesz (Węgry) w 2004 r.

Współpraca międzynarodowa obejmuje wymianę młodzieży szkolnej, spotkania mieszkańców oraz wymianę kulturalną. Najbardziej systematyczna jest wymiana młodzieży gimnazjalnej i licealnej. Dwukrotnie w ciągu roku młodzież wyjeżdża do Brackenheim, a młodzież niemiecka przyjeżdża do Zbrostawic aby uczestniczyć we wspólnych zajęciach. Stały charakter nabrały również spotkania kulturalne z udziałem zagranicznych gości, tj. przeglądy zespołów instrumentalno - wokalnych i „Jadwigafest” - największy festyn w regionie.

Nasza oferta

Gmina Zbrostawice jest położona w jednym z najpiękniejszych zakątków regionu – północnej części Wyżyny Śląskiej. Pomimo tego, że od południa sąsiaduje z terenami silnie zurbanizowanymi i uprzemysłowionymi, jej środowisko jest czyste ekologicznie, a krajobraz stanowią pagórkowate, wielkie, otwarte przestrzenie poprzecinane rzekami i pasmami zieleni. Okolica Zbrostawic, zwana „Szwajcarią Zbrostawicką”, znana jest od lat z mikroklimatu, który sprzyja leczeniu górnych dróg układu oddechowego oraz układu nerwowego. Te walory zdecydowały o ulokowaniu w Zbrostawicach i Kamieńcu sanatoriów dla dzieci.

Gmina słynie również z ośrodków oraz szkółek jeździeckich oferujących naukę jazdy konnej, spacerów na koniach, a nawet kursy dla instruktorów jazdy konnej. Dla amatorów dłuższego wypoczynku w siodle organizowane są wycieczki jedno i wielodniowe oraz kolonie letnie i zimowe. Odrębną atrakcją stanowią, cieszące się dużą renomą, ogólnopolskie zawody jeździeckie w Zbrostawicach. Na zwolenników pieszych i rowerowych wędrówek czeka gęsta sieć dróg gruntowych i rzadko uczęszczanych dróg asfaltowych, które przecinają tę pagórkowatą krainę.

W Szalszy zlokalizowany jest nowoczesny klub sportowy, który oferuje grę w squasha, tenisa, badmintona oraz siłownię i fitness. W Laryszowie natomiast znajduje się ośrodek tenisowy, w którym regularnie odbywają się turnieje singlowe i deblowe. Istnieje także możliwość nauki i doskonalenia gry w tenisa. W trakcie wakacji w ośrodku organizowane są półkolonie tenisowe dla dzieci i młodzieży. Mało znane, choć niezwykle ciekawe, są pamiątki kultury materialnej. Spotkać można małe kapliczki, drewniane kościoły, pałace i zabytki techniki przemysłowej.

Gmina posiada nie tylko godne polecenia miejsca do aktywnego wypoczynku, lecz również atrakcyjne tereny budowlane.

Opracowano nowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy, które przeznaczają interesujące tereny na cele zabudowy mieszkaniowej, a przy węzłach komunikacyjnych także na cele usługowo - produkcyjne i przemysłowe.

Nie bez znaczenia jest fakt, że południowym skrajem gminy, na granicy z Bytomiem, Zabrzem i Gliwicami przebiega autostrada A1. Tereny przy autostradzie przeznaczone są pod strefy rozwoju gospodarczego, co znacznie zwiększa ich atrakcyjność inwestycyjną. Poza tym umiejscowienie węzłów drogowych w tym rejonie znacznie zwiększy walory komunikacyjne całej gminy.

Sołectwa

- ▶ [Boniewice](#)
- ▶ [Czekanów](#)
- ▶ [Jasiona](#)
- ▶ [Jaśkowice](#)

- ▶ [Kamieniec](#)
- ▶ [Karchowice](#)
- ▶ [Kopienica](#)
- ▶ [Księży Las](#)
- ▶ [Laryszów](#)
- ▶ [Łubie](#)
- ▶ [Łubki](#)
- ▶ [Miedary](#)
- ▶ [Przechlebie](#)
- ▶ [Ptakowice](#)
- ▶ [Szałsza](#)
- ▶ [Świątoszowice](#)
- ▶ [Wieszowa](#)
- ▶ [Wilkowice](#)
- ▶ [Zawada](#)
- ▶ [Zbrostawice](#)
- ▶ [Ziemięcice](#)